

Щоденний огляд

**Війна РФ проти України:
енергетичний вимір**

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проекту «Прозорість Енергетичного Сектору», який виконує ГО «ДІКСІ ГРУП». Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО «ДІКСІ ГРУП» і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

(станом на 12:00 23 березня)

#StopRussianAggression
#StandWithUkraine

Резюме

- **Відновлення економіки України коштуватиме 411 млрд дол., на енергетику припадає 11% потреб** – нова оцінка Світового банку. Порівняно із оцінкою червня 2022 року, в енергетичній галузі збитки зросли більш ніж у п'ятеро.
- **В умовах війни шахти не можуть повноцінно функціонувати, припинення роботи частини вугледобувних підприємств принесло понад 300 млн дол збитків** – заміністра енергетики Ярослав Демченков. Він підкреслив, що Україна потребує підтримки партнерів у фізичному закритті шахт, переорієнтації ТЕЦ та ТЕС на альтернативні види палива.
- **Тим часом, Червоноградський мікрорегіон став пілотним у межах проекту «Підтримка структурних змін у вугільних регіонах України»**, який стартував на Львівщині. Проект включатиме, зокрема, розробку комунікаційної стратегії для вугільної трансформації, підтримку зеленого відновлення та модернізацію енергосистеми.
- **За півроку лише теплоелектростанції ДТЕК Енерго були атаковані ворогом 29 разів, пошкоджено більше 1 000 одиниць обладнання.** Прямі втрати від пошкодження і руйнування обладнання генеруючих об'єктів наближаються до 6 млрд грн.
- **Міненерго та МОЗ розпочинають проєкт "Промінь надії" з оснащення лікарень сонячними панелями, отриманими у якості допомоги від Єврокомісії.** На першому етапі надійде 5 700 сонячних панелей по 350 Вт кожна, загальною потужністю близько 2 МВт. Планується, що панелі будуть встановлюватися разом з гібридними інверторами та установками зберігання енергії.

- Як повідомляється, пілотний проект зі встановлення сонячних панелей вже реалізовано в амбулаторії у селі Горенка Бучанського району Київської області: установка потужністю 12 кВт покриває до 60% потреб закладу в електроенергії.
- Президент Володимир Зеленський підписав закон про розвиток мережі зарядних станцій для електромобілів.
- Інвестиційна платформа **Advantage Ukraine**, що функціонує у партнерстві з Мінекономіки, підготувала перші інвестиційні проєкти на розгляд Корпорації з фінансування міжнародного розвитку США (DFC) щодо фінансування та страхування воєнних ризиків. Окремо є кілька проєктів на ранній стадії опрацювання, зокрема в секторі енергетики, які також незабаром передадуть DFC.
- "Укрпошта" скорочуватиме кількість відділень, де можна обміняти лампи розжарювання на LED-лампи у зв'язку зі зменшенням попиту. Загалом програмою скористалися близько 3 млн громадян, які обміняли близько 14 млн ламп.

Атаки

Більшість населених пунктів Донецької та Луганської областей, де здійснюється вуглевидобування, наразі розташовані в зоні бойових дій, окуповані або заблоковані ворогом, [заявив](#) заступник міністра енергетики Ярослав Демченков. Шахти в таких умовах не можуть повноцінно функціонувати і це створює нові екологічні ризики та соціально-економічні проблеми. Припинення роботи частини вугледобувних підприємств, за оцінкою Світового банку, означає сукупні збитки в розмірі понад 300 млн дол. Демченков підкреслив, що Україна потребує підтримки партнерів у фізичному закритті вугільних шахт та переорієнтації ТЕЦ та ТЕС на альтернативні види палива. Також потрібна допомога у формуванні та реалізації політики поступової ліквідації вугільної галузі та справедливої трансформації.

Відновлення економіки України після завершення розв'язаної росією війни коштуватиме 411 млрд дол., що у 2,6 раза перевищує очікуваний ВВП України у 2022 році, [свідчать](#) підрахунки Світового банку. Майже 17% потреб припадає на житлово-комунальну сферу, на енергетику – 11% та сільське господарство – 7%. Найбільше зростання відбулося в енергетичній галузі, де збитки більш ніж у п'ятеро перевищили рівень оцінки від червня 2022 року.

Опалювальний сезон 2022/2023 рр. став для української енергосистеми безпрецедентним. За останні півроку лише теплоелектростанції ДТЕК Енерго були атаковані ворогом 29 разів, пошкоджено більше 1 000 одиниць різного обладнання на станціях, [повідомили](#) у пресслужбі компанії. За словами гендиректора Ільдара Салєєва, прямі втрати від пошкодження і руйнування обладнання генеруючих об'єктів наближаються до 6 млрд грн. За підсумками 2022 року на ТЕС ДТЕК Енерго було реалізовано 26 ремонтів енергоблоків, в рамках підготовки до наступного опалювального сезону компанія планує відремонтувати ще 28 енергоблоків.

Сектор електроенергетики

Робота енергосистеми

За [інформацією](#) міністра енергетики Германа Галуценка, 23 березня енергосистема продовжує працювати без обмежень, генерація із запасом забезпечує необхідні обсяги потужності для потреб споживачів електроенергії по всій країні. Водночас тривають ремонтні роботи на об'єктах мережевої інфраструктури, що постраждали внаслідок останнього масованого обстрілу.

За [даними](#) ENTSO-E, 23 березня Україна здійснювала незначний комерційний імпорт електроенергії зі Словаччини (6-7 МВт) (для різних годин впродовж доби); імпорт з Молдови не відбувався. Доступ до пропускної спроможності за напрямком "Словаччина-Україна" [викупили](#) три компанії загальним обсягом 125 МВт: "Д.Трейдінг" (55 МВт), "ЕРУ Трейдінг" (50 МВт) та "Нексттрейд" (20 МВт); за напрямком "Молдова-Україна" – "Д.Трейдінг" (100 МВт); усе – рівними графіками. Гранична ціна за обома аукціонами з розподілу потужності була "нульовою". Доступ за іншими напрямками не пропонувався. При цьому, цінові індекси Base РДН на ринках електроенергії країн Східної Європи (Польщі, Угорщини, Румунії та Словаччини) [перевищували](#) аналогічний показник України у 1,4-1,5 рази.

Припинення та відновлення постачання

Масштабні припинення електропостачання та активні відновлювальні роботи мали місце:

- у **Харківській області**, за [інформацією](#) Міненерго, 22 березня електропостачання відновлено для близько 1 000 абонентів;
- у **Запорізькій області**, за [даними](#) місцевого ОСР, станом на 23 березня без електропостачання залишались 23 953 споживачів у 70 населених пунктах (за винятком тимчасово непідконтрольної території). Протягом доби енергетики усунули порушення та відновили електропостачання для 2 305 споживачів у місті Запоріжжя, що були знеструмлені внаслідок технологічних порушень. По решті територій через активні бойові дії та відсутність доступу до місць пошкодження аварійно-відновлювальні роботи не проводилися, нових відключень не зафіксовано;
- у **Херсонській області**, за [даними](#) ОВА, станом на 21 березня для відновлення електропостачання працювали 40 бригад (191 спеціаліст та 73 одиниці техніки). Фахівці виконували роботи на пошкоджених лініях, що живлять міста Херсон та Берислав, села та селища Мала Сейдеминуха, Томарине, Кучерське, Зарічне, Нововоронцовка, Петропавлівка, Садок, Трудолюбівка, Калинівське, Правдине, Кірове, Солдатське, Крутий Яр та Посад-Покровське. [22 березня](#) енергетики почали подавати напругу до села Кучерське Борозенської тергромади, зажививши 193 точки обліку;
- у **Дніпропетровській області**, за [інформацією](#) ОВА, 22 березня російські окупанти вчергове атакували Нікопольський район, внаслідок чого у Марганецькій громаді пошкоджено електромережі;
- у **Миколаївській області**, за [повідомленням](#) ОВА, станом на 23 березня частково або повністю пошкоджено 1 095 об'єктів електропостачання (+ 2 протягом доби);
- у **Донецькій області**, за [даними](#) місцевого ОСР, 21 березня фахівцям вдалося відремонтувати низку пошкоджень мереж та обладнання і повернути електропостачання для 2 341 домогосподарств. Через бойові дії без електропостачання залишались 109 населених пунктів, де фахівці не мали

доступу до проведення робіт. За [інформацією](#) Міненерго, 22 березня відновлено електропостачання для близько 4 000 абонентів;

- у **Житомирській області**, за [даними](#) Міненерго, 23 березня можливе застосування відключень електроенергії через ремонтні роботи на об'єктах мережевої інфраструктури;
- оперативна зведена інформація стосовно електропостачання у **Луганській області** була відсутня на час підготовки огляду.

Нафтогазовий сектор

Робота ГТС

Обсяг транзиту газу через територію України 21 березня становив 42,4 млн куб. м (+1 млн куб. м. у порівнянні з попередньою добою), тобто лише 39% від обсягів, передбачених контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м на добу). Транзитні потоки через точку з'єднання "Сохранівка" не відбувалися.

Фізичний імпорт з країн ЄС у звітну добу склав 14,3 млн куб. м та здійснювався через точку з'єднання з Угорщиною "Берегдароц" (ВТЗ Берег) обсягом 8 млн куб. м, через точку з'єднання з Польщею "Германовичі" (ВТЗ Україна-Польща) обсягом 2,2 млн куб. м, через точку з'єднання зі Словаччиною "Будінце" обсягом 3,4 млн куб. м та через точку з'єднання з Молдовою "Каушани" обсягом 0,7 млн куб. м. На виході з ГТС, окрім транзиту, транспортування газу 21 березня не здійснювалось.

Транзит російського газу через територію України, млн куб. м

Джерело: [ОГТСУ](#)

Припинення та відновлення постачання

Міненерго не оновлювало інформацію про кількість абонентів без газопостачання. Найбільш складна ситуація спостерігалася у **Дніпропетровській, Донецькій, Луганській, Запорізькій, Херсонській, Миколаївській, Харківській областях**.

В **Запорізькій області** внаслідок ракетного удару ворога 22 березня по багатопверхівці у Запоріжжі була також [пошкоджена](#) газова інфраструктура. Витоки газу були одразу локалізовані, загроза вибуху була ліквідована. Зараз проводяться обстеження сусідніх газопроводів для виявлення прихованих витоків або пошкоджень, без газопостачання залишилось 319 квартир. Відновлення розподілу буде здійснюватись відразу по обстеженню мереж.

В **Херсонській області** місцевий оператор ГРМ [повідомив](#), що з моменту деокупації правобережної частини регіону в Херсонському районі було повністю відновлено газопостачання у 22 населених пунктах. Ще у 4 населених пунктах району розподіл газу буде відновлено одразу після проведення розмінування територій, де прокладений підвідний газопровід.

У **Миколаївській області**, за даними ОВА станом на 23 березня, всього за час війни було пошкоджено 1 388 об'єктів газової інфраструктури (без змін у порівнянні із 22 березня), внаслідок чого без газопостачання [залишалось](#) 5 139 споживачі (без змін).

В **Харківській області** місцевий оператор ГРМ днями [відновив](#) постачання газу ще до близько 90 житлових будинків. У Куп'янському районі газовики майже щодня ліквідують наслідки чергових ударів по житловому сектору. Останній обстріл армією РФ цивільного населення залишив без газу близько 60 споживачів. Загалом відновлювальні роботи проводяться в 4 районах області.

Інформація про ситуацію з газопостачанням у решті проблемних областей була відсутня на момент підготовки огляду.

Контрзаходи українських компаній та державних органів

Україна прагне, щоб Японія долучилася до країн-гарантів безпеки, [повідомив](#) заступник керівника Офісу Президента Ігор Жовква. Він поінформував, що напередодні під час зустрічі з главою японського уряду Президент Володимир Зеленський детально порушував це питання.

Міністерства енергетики та охорони здоров'я України [розпочинають](#) проєкт "Промінь надії" з оснащення лікарень сонячними панелями, отриманими у якості допомоги від Єврокомісії. Планується, що на першому етапі в Україну надійде 5 700 сонячних панелей по 350 Вт кожна, загальною потужністю близько 2 МВт. Планується, що сонячні панелі будуть встановлюватися разом з гібридними інверторами та установками зберігання енергії. МОЗ визначить перелік закладів охорони здоров'я, для яких реалізація системи гібридного електропостачання із використанням сонячних панелей та установок зберігання енергії найбільш актуальна. Міненерго забезпечить передачу обладнання та технічний аналіз щодо можливості установки таких систем. Повідомляється, що пілотний проєкт зі встановлення сонячних панелей вже реалізовано в амбулаторії у селі Горенка Бучанського району Київської області: сонячні панелі потужністю 12 кВт покривають до 60% потреб закладу в електроенергії.

Інвестиційна платформа Advantage Ukraine, що функціонує у партнерстві з Міністерством економіки України, [підготувала](#) та скерувала перші інвестиційні проєкти на розгляд Американської корпорації з фінансування міжнародного розвитку (DFC) щодо фінансування та страхування воєнних ризиків. Зокрема, це проєкти українських інвесторів у секторах будівництва, виробництва, e-commerce та житлової нерухомості – загальною сумою 430 млн дол. Як повідомляється, окремо є кілька проєктів на ранній стадії опрацювання, зокрема в секторі енергетики, які Advantage Ukraine сподівається незабаром передати DFC.

Червоноградський мікрорегіон став пілотним у межах проєкту «Підтримка структурних змін у вугільних регіонах України», який [стартував](#) на Львівщині. Проєкт включатиме зокрема розробку комунікаційної стратегії для вугільної трансформації, підтримку зеленого відновлення та модернізацію української енергетичної системи. Наразі триває робота над Стратегією Червоноградського мікрорегіону, яку мають підсилити проєктами з фінансовою складовою.

Президент Володимир Зеленський [підписав](#) закон про розвиток мережі зарядних станцій для електромобілів. Закон передбачає:

- спрощення вимог до земельних ділянок для розміщення електростанцій;
- спрощення і здешевлення приєднання автозарядок до електромереж (без плати за потужність при приєднанні до кінця 2024 року);
- можливість встановлення автозарядних станцій для ОСББ в межах існуючої потужності;
- пільгове (без плати за потужність) приєднання до мереж "Укренерго" систем накопичення енергії (energy storage) до кінця 2024 року.

Також закон запроваджує обмеження на закупівлю і експлуатацію автобусів з двигунами внутрішнього згорання (ДВЗ), що використовуються у сфері громадського транспорту. Із 2036 року діятиме повна заборона на експлуатацію автобусів з ДВЗ (крім водневих і метанових). Місцева влада матиме право коригувати термін запровадження таких обмежень.

"Укрпошта" із 22 березня [скорочуватиме](#) кількість відділень, де можна обміняти лампи розжарювання на енергозберігаючі LED-лампи у зв'язку зі зменшенням попиту. Центральні відділення та ті, де обмін ламп проходить активно, продовжать видавати світлодіодні лампи. Загалом програмою безкоштовного обміну ламп розжарювання на LED-лампи скористалися близько 3 млн громадян, які обміняли у відділеннях близько 14 млн ламп.

НКРЕКП в рамках засідання 22 березня [вирішила](#):

- [встановити](#) тариф на послуги постачальника «останньої надії» у сфері електроенергетики на II квартал 2023 року на рівні 518,20 грн/МВт·год, без ПДВ (+0,2% порівняно з попереднім кварталом);
- [визначити](#) ставки внеску на регулювання на II квартал 2023 року;
- [затвердити](#) вартість послуги із забезпечення частки виробництва електроенергії з альтернативних джерел постачальниками універсальних послуг у лютому 2023 року;
- внести [зміни](#) до постанови №332, якими врегульовується максимальний обсяг продажу електроенергії для генеруючого обладнання, яке відновило роботу після пошкодження/форс-мажору; а також встановлюється 100% грошова гарантія для СВБ, кошти якої арештовано правоохоронними органами.

Також НКРЕКП [анонсувала](#) засідання 28 березня, де планує:

- [встановити](#) з 1 квітня 2023 року «зелені» тарифи та надбавку за використання обладнання українського виробництва; «зелені» тарифи для генеруючих установок споживачів, у тому числі енергетичних кооперативів, потужністю до 150 кВт; а також «зелені» тарифи на для приватних домогосподарств.

«Бродитеплоенерго» [отримало](#) когенераційну установку, яка працює на газі та здатна виробляти 363 кВт електроенергії і 498 кВт тепла, повідомили у Львівській ОВА.. Вартість цього обладнання у Німеччині становить 300 тисяч євро. Його безкоштовно передали енергетичний концерн EAM Naturenergie GmbH, доктор Бастіан та професор Бюшер.

Джерела:

Звіт підготовлено на основі зібраних, ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних підприємств. Інформація збиралась з офіційних веб-сайтів та офіційних сторінок у соцмережах, в окремих випадках – також відповідних повідомлень у ЗМІ.

З питань підписки, коментарів та інших питань, будь ласка, звертайтеся за електронною адресою author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ ЕНЕРГОСЕКТОР УКРАЇНИ

Україні терміново потрібне енергетичне обладнання для аварійного відновлення енергопостачання постраждалих від війни регіонів. У списку затребуваного обладнання – понад 12 тис. найменувань. Якщо ваша компанія, асоціація чи країна готові допомогти, [зв'яжіться із Групою підтримки України Секретаріату Енергетичного Співтовариства](#).

[Сторінка Енергетичного Співтовариства \(energy-community.org\)](#)

ПІДТРИМАТИ АРМІЮ УКРАЇНИ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, скористайтеся [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).